

Minkki on tehokas petoeläin ja voi saalistaa itseään isompia eläimiä.
Kuva John W Andersson

EI LUONTAINEN NISÄKÄS POHJOISMAISSA

Amerikan minkki (Neovison vison) on esiintynyt Pohjoismaissa 1920-luvulta asti, jolloin se tuotiin tänne turkistarhausta varten. Minkkitarhauksen levittäytyminen sotien jälkeen johti siihen, että yhä enemmän minkkejä karkasi ja levittäytyi ympäri Pohjoismaita. Pohjoismaissa tänä päivänä esiintyvät villit Amerikan minkit ovat kaikki tarhaminkkien jälkeläisiä, eikä mikään luontaisesti esiintyvä laji.

UHKA MONIMUOTOISUDELLE

Amerikan minkki on Euroopan suurimpia uhkia luonnon monimuotoisuudelle saaristoalueilla. Pohjoismaiden saaristolinnut ovat tuhansien vuosien aikana sopeutuneet nisäkäspeto vapaaseen elinympäristöön ja pesivät siksi usein maassa. Minkki voikin juuri siksi aiheuttaa suurta vahinkoa joissakin lintupopulaatioissa – ja pahimmassa tilanteessa jopa hävittää joitain lajeja kokonaan.

NÄÄTÄELÄIN JOLLA ON VALKOINEN TÄPLÄ LEUASSA

Minkki kuuluu näätäeläimiin, jonka ruumis on pitkä ja jalat ovat lyhyet. Väri voi vaihdella, mutta on yleensä tummanruskea, alaleuassa valkoinen täplä. Ruumiin pituus uroksella on 45–75 cm ja naaraalla 45–64 cm. Uros painaa 0,7–1,5 kg ja naaras 0,5–0,8 kg.

Valkoinen täplä on minkille ominainen tunnistusmerkki. Kuva Kenneth Johansson

Minkki on rantavyöhykkeen riistaeläin ja syö mitä löytää. Kuva Mortphotos

PITÄÄ VEDESTÄ JA SYÖ KAIKKEA

Minkki esiintyy veden lähistöllä, sekä makean että suolaisen veden ääressä. Sitä voi tavata sekä rannikolla, järvissä että muissa vesistöissä. Ruokalistalta löytyy vedessä eläviä eläimiä kuten kaloja, rapuja ja sammakoita, sekä maalla eläviä eläimiä kuten liskoja, myyriä ja lintuja. Jokaisella minkillä on oma reviirinsä jota se puolustaa muita minkkejä vastaan. Uroksilla ja naarailla on omat reviirinsä. Reviirin koko vaihtelee, rantaviivan pituuden ollessa 1,5–3 kilometriä.

MINKIN VUOSI

Helmi-maaliskuussa minkit parittelevat ja urokset voivat kulkea pitkiäkin matkoja löytääkseen naarasta. Yksi uros voi paritella usean naaraan kanssa. Parittelun jälkeen urokset palaavat omalle reviirille. Jos uros kuolee esimerkiksi tappeluissa muiden uroksien kanssa, voi toinen uros valloittaa tämän vanhan reviirin, jos se kokee reviirin paremmaksi kuin omansa. Touko-kesäkuussa naaras synnyttää 3–6 pentua. Naaras kasvattaa pennut yksin. Pennut kehittyvät nopeasti ja kulkevat pian naaran mukana saalistamassa. Heinä-elokuussa pennut jättävät naaraan ja hakeutuvat omille reviireille.

Kuva Terje Kolaas

FAMNA -HANKKEEN TAVOITE

Hankkeen tavoitteena on perustaa kattava, jatkuva ja tehokas menetelmä Amerikan minkin poistamiseen eniten minkin predaatiolle altistuneissa elinympäristöissä Botnia-Atlantica alueella.

Amerikan minkki muodostaa yleisesti uhan luonnon monimuotoisuudelle ja etenkin uhka kohdistuu maassa pesiviin lintuihin. Minkki on ehdotettu nostettavan EU:n vahingollisten vieraslajien listalle. Tämä tulee nostamaan vaatimuksia tehokkaille toimenpiteille minkkikantojen hoidosta vastuussa olevilta tahoilta

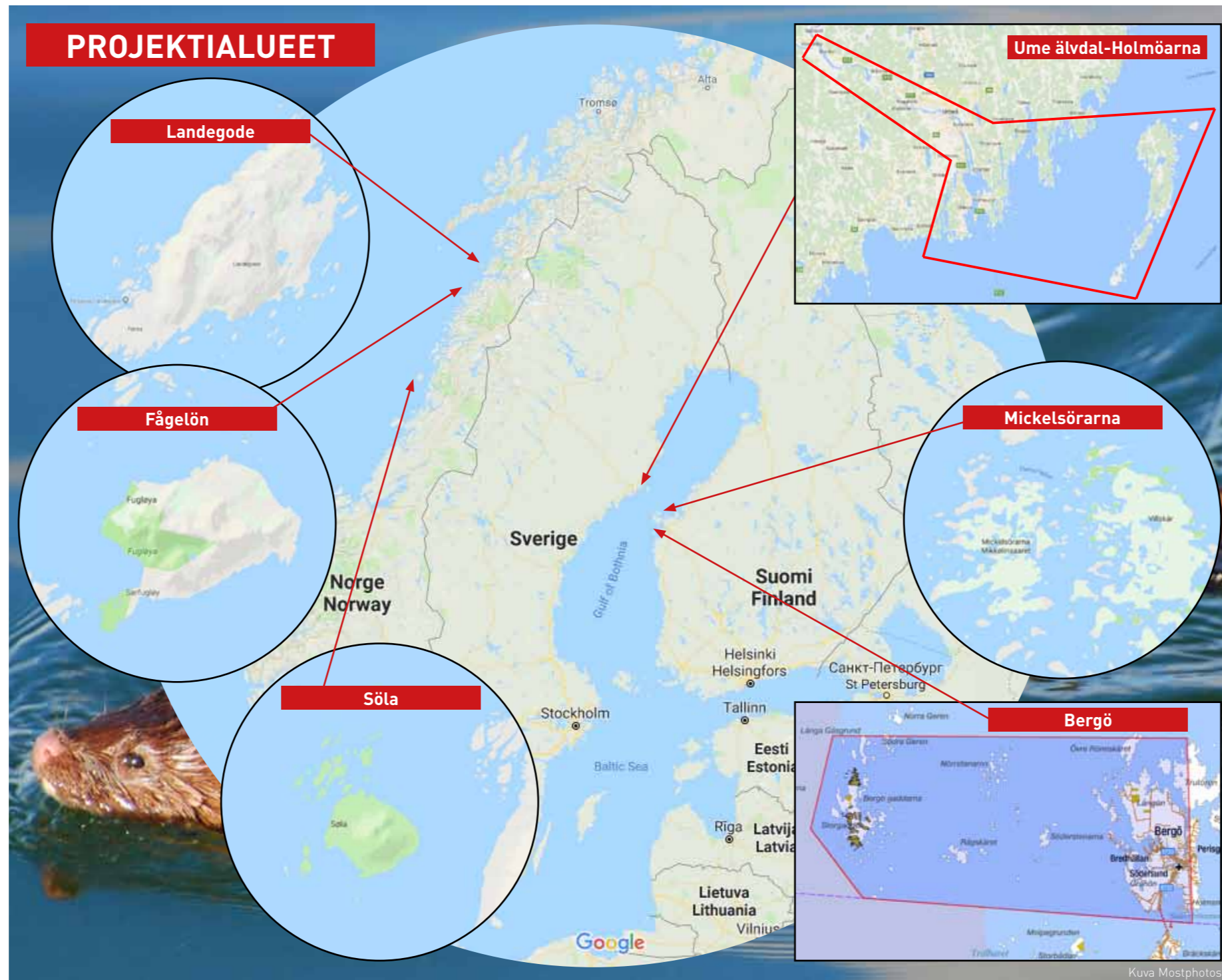
Kuva Kenneth Johansson

MINKINPYNTI LAAJOILLA ALUEILLA

Käytännössä FAMNA-hankkeessa pyydetään minkkejä loukuilla ja paikallisten metsästäjien avulla. Pyyntin kattavuus laajalle alueelle ja pitkäjänteisyys ovat avaimia onnistuneeseen minkinpoistoon alueelta. Pienillä alueilla toimiminen ei ole tehokasta, koska uusia minkkejä tulee naapurialueelta joka vuosi. Jos pyynti lopetetaan joidenkin vuosien jälkeen, jäljellä olevat minkit lisääntyvät hyvinkin pian tasolle joka oli ennen pyynnin alkua.

Amerikan minkillä on lyhyt elinkierto ja koko kanta vaihtuu 3-4-vuoden väliin. Pennuilla luontainen kuolleisuus on suurta, ja jos hankkeessa onnistutaan pyytämään myös eloon jääneet pennut pois, saadaan kannan uusiutuminen tehokkaasti estettyä.

Minkkityhjiön ylläpitämiseksi pyyntiä on jatkettava myös hankkeen jälkeen, joten pyynnin jatkumiseen tullaan hankkeessa kehittämään toimintamalleja. Hankkeen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen mitataan lähinnä lintulaskentojen avulla yhteistyössä Västerbottenin lintuyhdistyksen kanssa (Umedeltan lintuasema).

Kuva Mostphotos

EUROOPAN UNIONI

Interreg
Botnia-Atlantica
Euroopan aluekehitysrahasto

FAMNA, Amerikan minkki kannan hallinta Botnia-Atlantica alueella, on 3-vuotinen luonnonhoitohanke, jonka rahoittaa EU:n Botnia-Atlantica Interreg -ohjelma. Hanke kattaa Pohjanmaan, Västerbottenin, Västernorrlandin ja Nordlandin alueet. Yli rajojen toimivan hankkeen avulla voidaan lisätä innovatiivista kapasiteettia, vahvistaa elinkeinojen yhteistyötä, kehittää luonnon- ja kulttuuriperintöä sekä luoda hedelmällistä yhteistyötä itä-länsi suuntaan.

FAMNA - hankkeen yhteistyöpartnerit ja rahoittajat ovat Svenska Jägareförbundet, Länsstyrelsen Västerbotten, Metsähallitus, Pohjanmaan liitto, Merenkurkun Neuvosto, Miljödirektoratet, Fylkesmannen i Nordland ja Nordlands Fylkeskommune. SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) toimii tieteellisenä yhteistyökumppanina ja Umedeltan lintuasema vastaa lintulaskennoista Ruotsissa.

<https://jagareforbundet.se/vilt/invasiva-frammande-arter/famna/>

Svenska Jägareförbundet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Nordland
FYLKESKOMMUNE

KVARKENRÅDET
MERENKURKUN
NEUVOSTO

Eräluvat.fi

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Fylkesmannen i
NORDLAND

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences